

HIFO-styrets beretning for styreåret 2011–2012

ORGANISASJON

Styret

Styret har fra årsmøtet 12. august 2011 til årsmøtet 4. mai 2012 hatt følgende sammensetning:

Faste medlemmer:

Dag Hundstad, Bergen, leder.

Kari Myklebost , Tromsø, nestleder.

Halvor Skurtveit, Bergen, kasserer.

Runar Jordåen, Bergen, redaktør av medlemsbladet.

Anne Kjersti Jacobsen, Oslo, skolekontakt.

Olav Tysdal, Stavanger.

Lise Kvande, Trondheim.

Gro Hagemann, Oslo.

Varamedlemmer – som er blitt oppfordret til å møte fast på styremøtene:

Stian Hauge, Trondheim.

Karsten Korbøl, Oslo.

Marte Hommerstad, Oslo.

Hallvard Tjelmeland, Tromsø.

Styrets arbeidsutvalg har bestått av:

Dag Hundstad, Kari Myklebost, Halvor Skurtveit og Runar Jordåen.

Valgkomité:

Hilde Gunn Slottemo, Årstein Svihus og Narve Fulsås.

Revisorer:

Gunleiv Hadland og Birgit Larsen

Styret har i perioden fortsatt prioritert å arrangere styresamlinger som går over to dager,

fremfor kortere møter med høyere frekvens. Dette begrunnes både med muligheten for å redusere reiseutgiftene, og at man får et bedre møteklime ved å være samlet over en noe lengre periode. I perioden er det avholdt én styresamling, i Trondheim 26.–27.11. 2011 (kombinert med lokallagsseminar). Det vil også bli avholdt et styremøte i forbindelse med Norske historiedager i Bodø 4. mai 2012. Mellom styresamlingene har styremedlemmene og arbeidsutvalget hatt løpende kontakt via e-post.

MEDLEMSUTVIKLING 2007-2011

Tidspunkt	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011
Ordinære medlemskap	754	729	729	695	706
Student-medlemskap	87	87	92	82	78
Familie-medlemskap		9	8	20	20
Subsidiert medlemskap		39	69	87	84
Livsvarige medlemmer		16	16	16	14
Totalt kontingenter	841	825	829	797	804
Totalt medlemskap		880	914	900	902

Tabellen er for årene frem til og med 2008 basert på summen av innbetalt medlemskontingent gjort i de ulike årene, og omfatter derfor både kontingent for det inneværende året og tidlige betalinger for neste års kontingent. Fra og med 2009 viser tabellen antallet som har betalt for kalenderåret.

Ordinært medlemskap

Ved omleggingen til kollektivt abonnement på *Historisk tidsskrift* fra og med 2008 fryktet enkelte at dette ville føre til en betydelig nedgang i medlemsmassen. Medlemsutviklingen

viser at dette ikke har vært tilfelle. Antallet har vært forholdsvis stabilt de siste årene. Fra 2010 til 2011 har det vært en mindre medlemsøkning. Kontingenten var 660 kroner i 2011.

Studentmedlemmer

Disse betaler redusert kontingent. I 2011 var satsen 365 kroner. Kategorien har vært stabil de senere årene.

Familiemedlemskap

Dette er en ordning med redusert kontingent (365 kroner i 2011) for familier der flere medlemmer av husstanden er HIFO-medlemmer. Ordningen ble innført på bakgrunn av vedtaket om kollektivt abonnement på *Historisk tidsskrift* for medlemmene. Medlemmene i en familie/husstand mottar kun ett eksemplar av henholdsvis *Historisk tidsskrift* og medlemsbladet, og får derfor reduksjon i kontingenten. Kategorien har vært stabil det siste året.

Subsidiert medlemskap

I samarbeid med Universitetsforlaget, innførte HIFO høsten 2007 en ordning med ett års subsidiert (gratis) medlemskap i HIFO for nylig uteksaminerte mastergradsstudenter. Dette omfatter også abonnement på *Historisk tidsskrift* og medlemsbladet. Ordningen har vist seg vellykket, i det en forholdsvis stor del av kandidatene har valgt å opprettholde medlemskapet som ordinære medlemmer etter at det subsidierte året er over. Tabellen nedenfor viser at dette må betraktes som HIFOs mest verdifulle rekrutteringstiltak. Pr. 23. mars 2012 har 31 av de 84 subsidierte medlemmene i 2011 valgt å opprettholde medlemskapet.

År	Subsidierte medlemskap	Fortsatt medlemskap påfølgende år
2008	39	17
2009	69	27
2010	87	29
2011	84	31*

* Pr. 23. mars 2012

Livsvarig medlemskap

Dette er en kategori som er opprettet som følge av en gjennomgang av gratisabonnementer på *Historisk tidsskrift*. Det viste seg at en del av disse i sin tid tegnet livsvarig medlemskap i HIFO, og de dette gjelder er derfor ført inn i medlemsregisteret. Det har ikke vært anledning til å tegne livsvarig medlemskap i HIFO de senere årene.

Abonnenter på *Historisk Tidsskrift*

Kategori	31.12. 2007	31.12. 2008	31.12. 2009	31.12. 2010	07.11. 2011
Betalende abonnenter	1012	1294	1281	1245	1235
HIFO-abonnenter	499	824	804	793	801
Subsidierte HIFO-abonnenter (master)		39	69	88	76
Gratis-abonnenter	82	83	75	40	39
Totalt	1094	1409	1425	1373	1350

Kommentar: Den store økningen i antallet HIFO-abonnenter fra 2008 skyldes overgangen til kollektivt abonnement for medlemmene. Abonnement for 2011 kostet 525 kroner for privatpersoner, 330 kroner for studenter og 900 kroner for institusjoner. Antall artikkelvisninger i Idunn.no har hatt en betydelig økning de siste årene. Forlaget oppgir at antallet fulltekstvisninger i 2010 var 14 251 og hele 21 941 i 2011.

Eksterne abonnenter på *Historikeren* (tidligere *HIFO-nytt*)

Tidspunkt	31.12. 2007	31.12. 2008	31.12. 2009	31.12. 2010	31.12. 2011
Betalende abonnenter	23	22	23	20	18
Gratis-abonnenter	28	28	29	28	29

Eksterne abonnenter totalt	51	50	52	48	47
---	----	----	----	----	----

Kommentar: Alle HIFO-medlemmer mottar medlemsbladet, og tabellen omfatter derfor bare eksterne abonnenter. Gratisabonnementene omfatter også 7 pliktavleverte eksemplarer til Nasjonalbiblioteket. Abonnement for 2011 kostet 300 kroner for ikke-medlemmer.

LOKALLAG

HIFO har til sammen 10 lokallag over hele landet, nemlig i Agder, Bergen, Bodø, Nordvestlandet, Rogaland, Sogn og Fjordane, Sør-Trøndelag, Tromsø, Vestfold og Østlandet. HIFO Nord-Trøndelag ble nedlagt i 2011 etter en periode med lavt aktivitetsnivå. Sammen med andre aktører arrangerer lokallagene ekskursjoner, foredrag og workshops og står slik for verdifull historieformidling i de ulike regionene. Lokallagsaktiviteten har en særlig viktig rolle for historikere som er bosatt utenfor de største byene. For denne gruppen bidrar HIFO-arbeidet til å styrke fagidentiteten og koble den lokale historieaktiviteten opp mot den generelle forskningsfronten.

Aktivitetsnivået i de ulike lokallagene er varierende, noe som er naturlig i og med at dette i stor utstrekning drives av ildsjeler og som sådan er sårbart. Delvis må også oppslutningen om lokallagsaktivitetene sees i forhold til konkurransen med andre tilbud. Mange av lokallagene har likevel dyktige ressurspersoner som makter å skape engasjement om lagsaktiviteten. Flere av lagene har valgt å samarbeide med andre aktører og henvende seg til nye grupper (eksempelvis studenter) for å nå bredere ut, og det viser seg at dette er fruktbart. Med HIFOs begrensede økonomi, har organisasjonen for tiden ikke råd til å stimulere lokallagsaktiviteten på den måten som styret finner ønskelig. Ni lokallag har bedt om og fått overført 5000 kroner i lokallagsstøtte for 2011. Det er ikke utbetalt ekstraordinær arrangementsstøtte i 2011. Medlemsbladet har et særlig fokus på å formidle aktiviteten i lokallagene.

Lokallagsseminar

26.–27.11. 2011 arrangerte HIFO et seminar for lokallagsrepresentanter og styremedlemmer. Dette fant sted på Dragvoll i lokalene til Program for lærerutdanning, NTNU. Alle lokallag ble invitert til å sende representanter, og de fleste var representert. Hovedtema på seminaret var historikernes rolle i offentligheten: Hvordan kan historikerne bidra til det offentlige

ordskiftet, og hvordan kan HIFO være med på å stimulere dette? Inviterte foredragsholdere var professor i historiedidaktikk ved NTNU, Ola Svein Stugu, journalist Solveig Mikkelsen og førsteamanuensis i historie ved Høgskulen i Nord-Trøndelag, Hilde Gunn Slottemo. Stugu og Slottemo har begge vært aktive i samfunnsdebatten, blant annet som avisspaltister. Mens Stugu fokuserte på historiebruk i samfunnet med utgangspunkt i de tragiske hendelsene 22. juli 2011, gikk Slottemo konkret inn på hvordan og hvorfor historikerne og lokallagene i HIFO kan engasjere seg mer i samfunnsdebatten (se trykt versjon av innlegget i *Historikeren* nr. 1/2012). Med sin bakgrunn blant annet som vaktstjef i NRK-programmet Her&Nå, var Mikkelsens tittel ”Historikarar og journalister ≠ sant”.

Som på lokallagsseminaret 2010, fungerte denne samlingen som et nyttig treffpunkt mellom sentralstyret og lokallagene. Vertskap var HIFO Sør-Trøndelag, som i samarbeid med Lise Kvande fra HIFO-styret, hadde utarbeidet et interessant og sosialt program. Seminaret mottok ekstern støtte fra Stiftelsen Fritt Ord.

Flytting av HIFOs sekretariat og arbeidsutvalg i 2012

Som annonsert i forrige årsmelding, vil HIFOs arbeidsutvalg og sekretariatet fra og med våren/sommeren 2012 ha base i Tromsø. HIFO har nå hatt base i Bergen i seks år, og i denne perioden nytt godt av infrastrukturen på Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap (tidligere Historisk institutt) ved Universitetet i Bergen. Institutt for historie og religionsvitenskap (IHR) ved Universitetet i Tromsø er organisasjonens nye vertskap, og stiller kontorplass og infrastruktur til rådighet for sekretær og redaktør i medlemsbladet. Styret og sekretariatet har begynt å forberede overflyttingen. Særlig sentralt blir det her å overføre kompetanse fra den nåværende organisasjonssekretæren til etterfølgeren. Stillingen som HIFO-sekretær ble utlyst gjennom organisasjonens kanaler i mars 2012, og det vil gjennomføres intervju etter søknadsfristens utløp i april.

ØKONOMI

(Skrevet før revisjonsrapport).

Regnskapet for 2011

Regnskapet for året 2011 er gjort opp med et overskudd på 36 501 kroner.

De totale inntektene ble 443 415 kroner i 2011. Flere av de ordinære inntektene er noe høyere enn budsjettet. Kontingentene utgjør den viktigste inntektsposten, og er i samsvar med budsjettet. HIFO mottok ellers 10 000 fra Fritt Ord til samling for styre- og lokallagsrepresentanter høsten 2011. Som medeier i *Scandinavian Journal of History* mottok HIFO 9099 kroner i royalties. Dette er mindre enn budsjettet, men det er mulig HIFO senere i 2012 vil få etterbetalt et tilleggsbeløp for 2011. Dette er imidlertid ikke tatt med i regnskapet.

Universitetsforlaget bidro i 2011 med 20 000 kroner, øremerket for HT-prisen. Videre mottok HIFO i 2010 125 000 kroner fra Institusjonen Fritt Ord til utdeling som stipend, fordelt over fem år. Tilskuddet er satt på egen konto, som bundne midler. De årlig utdelte beløpene (25 000 kroner), blir først ført som inntekt det året utdeling finner sted.

Utgiftene for 2010 ble 406 913 kroner. Den største utgiftsposten, på 116 693 kroner, gjelder utgivelsen av *Historikeren*, og er noe mindre enn budsjettet. Ellers ble kontorutgiftene en god del lavere enn budsjettet. Til gjengjeld ligger møte- og årsmøteutgiftene over budsjettet. På grunn av kostnadene forbundet med samlingen for styre- og lokallagsrepresentanter høsten 2011, valgte styret å ikke utbetale ekstraordinær arrangementsstøtte dette året. Reisesstipendet for 2011 ble først utbetalt i 2012, men er ført som utgift i 2011 og som gjeld pr. 31.12. 2011.

Inntektene til HIFO er begrensede, men med de eksisterende rammebetingelsene er den økonomiske statusen til foreningen, etter styrets vurdering, god. Både inntekter og utgifter er relativt forutsigelige. Skoleseksjonen og lokallagenes økonomi er ikke inkludert i HIFOs hovedregnskap.

På sikt er det ønskelig å øke organisasjonens økonomiske handlingsrom, både for å frigjøre flere midler til administrative ressurser og for å sikre rammevilkårene for redaksjonen av *Historisk tidsskrift*, *Historikeren* og for organisasjonen generelt. Siden 2010 er det årlig, etter initiativ fra Norges kulturvernforbund, levert inn søknad om driftsstøtte til Kulturverndepartementet. Forberedende instans var tidligere AMB-utvikling, mens det nå er Norsk kulturråd som mottar søknadene. I dag mottar noen, men ikke alle av Kulturvernforbundets medlemmer driftsstøtte over Miljøvern- eller Kulturdepartementet, og det er et mål for forbundet at alle medlemmene på sikt skal motta slik støtte. Søknadene har til nå beklageligvis ikke gitt uttelling på Statsbudsjettet, men det er å håpe at tilskuddene til hele

det frivillige kulturvernfeltet på sikt vil bli sett i sammenheng. Det er en prioritert oppgave for Kulturvernforbundet å drive lobbyvirksomhet for at alle medlemsorganisasjonene skal få driftsstøtte.

Budsjett for 2012

I budsjettet for 2012 vil styret i stor grad videreføre nivået på inntekts- og utgiftspostene. Utgivelsen av medlemsbladet *Historikeren* er en prioritert oppgave. Styret ønsker å videreføre den samlede lokallagsstøtten på omtrent samme nivå som før.

KONTORDRIFT

Elise Nicolaisen har vært ansatt som foreningens sekretær gjennom hele perioden. Nær sagt alle henvendelser til sekretariatet har foregått via e-post. Sekretæren har, som tidligere, vært sekretær på styremøtene, vedlikeholdt medlemsregisteret, hatt ansvaret for den løpende oppdateringen av HIFOs nettsider og bistått kassereren med diverse konteringsarbeid. Hun har i tillegg arbeidet med annonsering via *Historikeren* og e-postlisten HIFO-net, og bistått styreleder og redaksjonen i medlemsbladet ved behov. Videre har hun koordinert samordningen av organisasjonens arkiv (se nedenfor).

REISESTIPEND OG PRISER

Reisestipend

På styremøtet i januar 2010 vedtok HIFO-styret nytt reglement for tildelingen av reisestipend. Bakgrunnen for dette var en oppfatning av at støttebeløpet er for lavt til å være av større nytte i forhold til faglige reiser, og at man derfor bør prioritere å gi færre, men større reisestipend. I tillegg er det et ønske fra styrets side om at studenter og andre medlemmer som ikke har andre muligheter for finansiering av faglige reiser skal prioriteres i enda sterkere grad enn tidligere. Styret vedtok å slå sammen tildelingen av reisestipend for 2011 med tildelingen for 2012, som da fikk en samlet ramme på kr. 40 000. Tildeling ble foretatt i mars 2012. Ti personer søkte stipendet, og midlene ble fordelt mellom seks av disse. Stipendet lyses neste gang ut i 2013.

Sverre Steen-prisen

HIFO deler hvert år ut Sverre Steen-prisen for fremragende formidling av historie på høyt faglig nivå. Prisen skal primært tildeles én eller flere personer som i løpet av foregående år har utmerket seg ved ypperlig formidling av historie på høyt faglig nivå, men kan også

tildeles for en persons samlede formidlingsvirksomhet. Sverre Steen-prisen for 2011 ble tildelt journalisten Gudleiv Forr, som fikk prisen for sin samlede formidlingsvirksomhet. Juryen besto av Erling Sandmo, Hilde Gunn Slottemo og Lasse Midttun. De fremhevet blant annet at prisvinneren ”har brukt omfattende historiske kunnskaper til å gi sine lesere innsikt i viktige samfunnsprosesser”, og at Forr har ”vært en tydelig stemme i norsk offentlighet i en årrekke, først som journalist og kommentator i Dagbladet, senere også som redaktør for leder- og kommentaravdelinga i samme avis.” Ny pris komité for 2012 består av Erling Sandmo, Hilde Gunn Slottemo og Astrid Sverresdotter Dypvik.

HIFOs pris for mest nyskapende bidrag til *Historisk tidsskrift* (”HT-prisen”)

Styret i HIFO vedtok høsten 2009 å opprette en pris som skal gå til det mest nyskapende bidrag til *Historisk tidsskrift* i løpet av kalenderåret. HIFO vil med dette bidra til å synliggjøre *Historisk tidsskrift* som den fremste norske publiseringskanalen for faghistorikere, samt stimulere norske historikere til å skrive nyskapende, substansielle og gjennomarbeidede bidrag til tidsskriftet. Juryen for 2011 bestod av Hilde Sandvik, Hallvard Tjelmeland og Sigbjørn Sønnesyn. Disse skulle vurdere bidrag i 2010-årgangen. HT-prisen ble tildelt professor Hans Jacob Orning for debattartikkelen ”Norsk middelalder i et antropologisk perspektiv. Svar til Knut Helle” i *Historisk tidsskrift* 2:2010. Artikkelen er et svar på Knut Helles gjennomgang i HT 2009 av norsk middelalderforskning de senere årene. Juryen uttaler blant annet at debattartikkelen ”skisserer en vei framover på feltet, i en åpen og vennlig stil.” Ny jury for 2012, som skal vurdere 2011-årgangen av HT, består av Erik Opsahl, Finn Erhard Johannessen og Christine Smith-Simonsen.

HIFOs Fritt Ord-stipend

Siden 1994 har HIFO stimulert nyeksaminerte hovedfags-/mastergradskandidater i historie med tildeling av et årlig publiseringsstipend. Midlene må oppfattes som ekstra berettigede siden de kommer stipendmottakerne til gode i en periode av forskningskarrieren som ofte oppleves som økonomisk vanskelig (mellom mastergrad og videre virke som historiker). Ordningen har siden 1999 vært finansiert av Institusjonen Fritt Ord, og stipendet utgjør nå 25 000 kr. Juryen for HIFOs Fritt Ord-stipend for innleverte mastergradsoppgaver i 2010 bestod av Finn Erhard Johannessen, Randi Bjørshol Wærdahl og Jan Thomas Kobberrød. Det kom inn hele 18 søknader, og stipendet ble tildelt Chalak Kaveh. Kaveh leverte høsten 2010 oppgaven ”*Sigøynerplagen*”. *Kontinuitet og brudd i tysk sigøynerpolitikk 1929-1938* ved Universitetet i Oslo.

Juryen for oppgaver innlevert i 2011 består av Finn Erhard Johannessen, Hilde Inntjore og Jan Thomas Kobberrød. Da fristen gikk ut 1. februar 2012 var det kommet inn 11 søknader. Styret understreker at det er viktig at fagmiljøene har fokus på prisen siden det er disse som kjenner aktuelle kandidater best. Lokallagene oppfordres til å fortsatt reklamere for stipendet i forbindelse med avslutningsarrangementene for uteksaminerte mastergradskandidater på utdanningsinstitusjonene.

HIFOS ARRANGEMENTER OG ARRANGEMENTER DER HIFO ER PARTNER

Det 27. nordiske historikermøtet i Tromsø, august 2011

Nordisk historikermøte arrangeres vanligvis hvert tredje år. På grunn av Verdenskongressen for historikere i 2010 ble arrangementet forskjøvet ett år, til 2011, da Norge var vertsland. Institutt for historie og religionsvitenskap ved Universitetet i Tromsø (UiT) sto som vertsinstusjon for arrangementet. Arrangementskomitéen ble ledet av Einar Niemi, med Kari Myklebost som HIFO-representant. Konferansen ble avholdt 11.–14. august på UiTs campus, og interessen for møtet var svært stor. Arrangørene mottok forslag til sesjoner fra alle de nordiske landene, og programmet inneholdt tre heldagssesjoner, atten halvdagssesjoner, seksten rundebordsesjoner, sytten frie foredrag og fire prosjektpresentasjoner. Arrangementet hadde totalt 350 deltakere. I tillegg til det faglige programmet ble det tradisjonen tro lagt opp til et rikholdig ekskursjonsprogram, med en innledende rundreise i Nord-Troms onsdag 10. august, samt halvdagsekskursjoner både i og rundt Tromsø by lørdag ettermiddag. Lørdag kveld ble det avholdt festmiddag på Rica Ishavshotell, og her foregikk det en kort annonsering av HIFOs prisvinnere for 2011 (selve utdelingen av prisene foregikk på HIFOs årsmøte). HIFOs medlemsblad *Historikeren* har hatt fyldig dekning av arrangementet både i nr. 1, 2 og 3/2011, og ytterligere informasjon om møtet fins der.

Norske historiedager 2012

Da nåværende HIFO ble stiftet i 1990 ble arrangering av faglige seminarer vedtaksfestet. Fra og med 2009 har styret i HIFO besluttet at *Norske historiedager* skal være normalbetegnelsen for HIFOs årlige nasjonale konferanse for faghistorikere. På grunn av at Det nordiske historikermøtet ble arrangert i 2011 i Tromsø (se nedenfor), besluttet HIFO-styret at det dette året ikke skulle arrangeres Norske historiedager. Etter den eksisterende rotasjonsordningen er det HIFO Bodø som skal stå for arrangementet i 2012, og lokallaget har sammen med

historieseksjonen ved Universitetet i Nordland tatt på seg dette ansvaret.

Arrangementskomitéen ledes av Wilhelm Karlsen. Tidspunktet for arrangementet er noe tidligere enn det som har vært vanlig de senere år; Historiedagene i Bodø arrangeres helgen 4.–6. mai 2012. Komitéen har betraktet dette som et gunstig tidspunkt for både ansatte i videregående skole og i universitets- og høyskolesektoren.

Konferansens hovedtemaer er ”Norsk historieforskning – med ryggen mot havet og verden?” og ”22. juli og historiene om Norge”. Dette gir utgangspunkt for innlednings- og avslutningssesjonen, som foregår i plenum. På innledningssesjonen er innledere Alf Ragnar Nielssen (UiN), Christine Smith Simonsen (UiT), Jan Heiret (UiB) og Teemu Ryymin (Uni Rokkansenteret), samt den danske forfatteren Carsten Jensen, som vil bidra med innlegg på begge sesjonene. På avslutningssesjonen, som har historiebruk og de tragiske hendelsene 22. juli 2011 som tema, er også professor i historiedidaktikk ved NTNU, Ola Svein Stugu, invitert for å bidra med refleksjoner. Programmet rommer ellers 15 økter med ulike parallellsesjoner med en fin bredde, i tillegg til frie foredrag. Det tilbys fem ulike ekskursjonstilbud, i tillegg til en ekskursjon til handelsstedet Kjerringøy i forkant av arrangementet. Det har vært et fruktbart samarbeid mellom HIFO-styret og arrangørene gjennom planleggingsprosessen. Norske historiedager 2012 støttes av Stiftelsen Fritt Ord med 100 000 kr.

Norske historiedager 2013

HIFO Sogn og Fjordane har respondert positivt på å arrangere Norske historiedager i 2013. Arrangementet vil finne sted første helgen i mai. Forrige gang lokallaget hadde dette arrangementet var i 2001. Hovedkomiteens leder er Jan Anders Timberlid. I løpet av den nærmeste tiden vil hovedtema bli bestemt i samarbeid med HIFO sentralt, og til høsten sendes det ut invitasjon til sesjon- og manuslokking.

Norske historiedager 2014

Etter den eksisterende tårnordningen, er det HIFO Østlandet som vil bli forespurt om å arrangere Norske historiedager i jubileumsåret 2014.

Stemmerettsjubileet 2013

I 2013 er det 100 år siden norske kvinner fikk full stemmerett på lik linje med menn. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har sekretariatsansvar for den offentlige markeringen av jubileet. Departementet har satt ned en referansegruppe for jubileet, der

HIFO-styret er representert ved Marthe Hommerstad.

22st International Congress of Historical Sciences 2015

Verdenskongressen for historikere arrangeres hvert femte år. Hovedarrangør er Den internasjonale komitéen for historievitenskap (ICHS/CISH), der HIFO representerer Norge. Mange vil huske at Oslo var vertskap i 2000, og 22.–28. august 2010 ble kongressen arrangert i Amsterdam. Den neste Verdenskongressen skal arrangeres i 2015 i Shandong i Kina. HIFO har hatt en koordinerende rolle i forbindelse med sesjonsforslag fra norske historikermiljøer. Frist for sesjonsforslag var 30. januar 2012. Tre innspill til sesjoner ble meldt videre til CISH innen fristen. Høsten 2012 annonserer CISH programmet på sine hjemmesider, og åpner for påmelding til kongressen. Det vil da også bli mulig å sende inn forslag om innlegg til de enkelte sesjonene som har fått plass i programmet.

INTERN INFORMASJON

HIFOs hjemmesider

HIFOs nye nettsider, som ble lansert i 2010, har fungert tilfredsstillende. Nettsidene bruker publiseringssystemet WordPress og er plassert på Universitetet i Bergen sitt webhotell. I tillegg til generell informasjon om foreningen og kontinuerlige oppdateringer gjennom året, har også utvalgte tekster fra *Historikeren* blitt publisert på nettsidene. Slik har HIFO fått en tydeligere og mer oppdatert profil på nett. Sekretæren har hatt hovedansvar for oppdatering av nettsidene.

HIFO-net

E-postlisten HIFO-net har som tidligere vært benyttet til å orientere medlemmene om aktuelle arrangementer og stillingsannonser. Alle innleggene blir godkjent av sekretariatet før de viderefremmes. Rekrutteringsstillinger (phd. og post.doc) og informasjon om ikke-kommersielle arrangementer sendes ut vederlagsfritt. For utsendelse av annen informasjon og stillingsutlysninger avkreves det et gebyr på 1500 kroner.

PROFILERING AV ORGANISASJONEN

I samarbeid med Universitetsforlaget, ble det høsten 2007 etablert en ordning der nylig uteksaminerte mastergradskandidater kan få et års subsidiert medlemskap i organisasjonen. Dette omfatter abonnement på *Historisk tidsskrift* og medlemsbladet. Representanter fra

lokallagene har ansvar for å informere om dette tiltaket ved semesterslutt på de ulike institusjonene. Etter at året med subsidiert medlemskap er omme, blir det sendt ut faktura til de subsidierte medlemmene, med oppfordring om å tegne ordinært medlemskap. Ordningen må, som nevnt ovenfor, betegnes som en suksess, og er i dag det viktigste profileringstiltaket for organisasjonen.

En trykksak med informasjon om *Historikeren* og HIFO er sendt ut til forlag og andre institusjoner som kan være mulige annonsører i medlemsbladet.

HIFO har de siste årene også driftet en Facebook-side. Her legges det ut aktuell informasjon, tips og medlemmene får muligheten til å diskutere. Pr. 27. mars 2012 er det 343 personer som følger organisasjonen på Facebook. Dette er drøyt 100 flere enn det som ble rapportert i forrige årsmelding. Flere av lokallagene har også opprettet egne Facebooksider.

INTERNASJONALT ARBEID

HIFO er medlem av Den internasjonale komitéen for historievitenskap, som bærer det franske navnet Comité International des Sciences Historiques (CISH) og det engelske navnet International Committee for Historical Sciences (ICHS). Organisasjonen ble dannet av representanter fra 19 land i Genève i 1926. I dag har ICHS nasjonale komiteer i 53 land, i tillegg til en rekke andre underordnede organisasjoner og kommisjoner. Det viktigste tiltaket er Verdenskongressen, som arrangeres hvert femte år. HIFO er med på å promotere Verdenskonferansen i Shandong i 2015 overfor våre medlemmer (se ovenfor).

Network of Concerned Historians

HIFO er engasjert i solidaritetsarbeid gjennom medlemskap i Network of Concerned Historians (NCH). NCH samler og offentliggjør informasjon om forfølgelse og sensur av historikere og samarbeider med menneskerettsorganisasjonen NEAR (Network for Education and Academic Rights). Lenker til disse organisasjonene er lagt ut på HIFOs nettsider, og organisasjonen har også bidratt til å spre informasjon om NCH gjennom medlemsbladet *Historikeren*.

Nordisk samarbeid

Som nevnt ovenfor, ble Nordisk historikermøte 2011 arrangert ved Universitetet i Tromsø, Institutt for historie og religionsvitenskap. Her tok HIFO initiativ til en egen rundebordsesjon

hvor man drøftet tidligere erfaringer og utfordringer ved nordisk historikersamarbeid, samt hvordan et nytt nettverk best kan forankres slik at man sørger for forutsigbarhet. Sesjonen ble ledet av nestleder i HIFO, Kari Myklebost, og leder Dag Hundstad representerte Norge i panelet. Representanter for alle de nordiske søsterorganisasjonene, samt redaktøren for *Scandinavian Journal of History*, deltok på sesjonen. Der ble det bestemt at man tar sikte på å etablere en nordisk komité for historikersamarbeid, som kan utgjøre en kontinuitet mellom de nordiske møtene og bidra med koordinering av hovedtema, informasjon om mulige finansieringskilder osv. overfor de ulike vertsinstusjonene. Pr. mars 2012 har alle søsterorganisasjonene bortsett fra Island utpekt representanter til den nordiske komiteen. Norske representanter er Kari Myklebost fra HIFO-styret og Einar Niemi fra arrangementskomiteen for Nordisk historikermøte i Tromsø.

MEDLEMSPLEIE

De senere år har HIFO-styret og kontorsekretæren arbeidet for at alle medlemmer i organisasjonen skal være registrert med oppdatert e-postadresse i medlemsregisteret. Dreiningen mot å publisere informasjon digitalt, gjør at organisasjonen kan frigjøre ressurser som tidligere har vært benyttet til utsendelse av brev.

HIFOS ARKIV

HIFO har i perioden arbeidet med å samlokalisere sitt arkiv. Eldre arkivmateriale er tidligere overført Riksarkivet, men organisasjonen sitter på en del eldre eksemplarer av *Historisk tidsskrift* som har vært spredt mellom ulike universiteter, samt noe nyere arkivmateriale som har blitt stående igjen i kjelleren på Historisk institutt ved Universitetet i Oslo. HIFO har fått en avtale med Museum Vest om depotplass, og har deponert en del tidsskrifter og noe nyere arkivalia her. Det arbeides også med å få overført det gjenværende arkivmaterialet fra Oslo.

HIFOS PUBLIKASJONER

Historikeren

Historikeren kom i 2011 ut med fire nummer. Redaktør har vært Runar Jordåen. Magnus Vollset takket for seg som styremedlem og varareddaktør etter årsmøtet i Tromsø. I tillegg til å være et internt meldingsblad som gir medlemmene mulighet til faglige og fagpolitiske diskusjoner, spenner artiklene fra lokallagsaktiviteter og aktuelt skolestoff til presentasjon av ulike forskningsfronter hvor historikere er involvert. I tillegg til Jordåen og Vollset har

redaksjonen siden høsten 2009 bestått av Silje de Amoriza, Dunja Blazevic, Anders Fält, Magnus Halsnes og Ingrid Myrstad, alle rekruttert fra mastergradsmiljøet i historie på UiB. Våren 2011 ble også to nye medlemmer, Pål Berg Svenungsen og Eyvind Urkedal York, rekruttert til redaksjonen.

Redaksjonen satser på faglig aktuelt stoff og trykker innsendte bidrag som speiler aktuelle problemstillinger for foreningens medlemmer. Det er en ambisjon å følge opp HIFOs aktiviteter, og det tas sikte på bred dekning av lokallagsaktiviteter. I denne sammenheng har redaksjonen en egen lokallagsansvarlig til å følge opp lokallagene og stimulere disse til å sende inn bidrag. Tilsvarende har redaksjonen også en egen skolekontakt som holder kontakten med HIFO-skole og sørger for at hver utgave har relevant stoff om historie i skolen. Av spaltene kan det ellers nevnes at "Bokessayet" og "Klassikeren" har blitt fulgt opp i 2011. Serien "Seniors perspektiv" har tradisjoner tilbake til midt på 1990-tallet i *HIFO-nytt* og ble startet opp igjen fra og med nr. 1 2011. Redaksjonen har hatt jevnlige møter i Bergen, men hovedsetet vil etter årsmøtet 2012 flyttes til Tromsø. Selv om ikke redaktøren tar gjenvalg, vil både han og flere av redaksjonsmedlemmene følge opp arbeidet med medlemsbladet også i året som kommer.

Historisk tidsskrift (HT)

HIFO eier fagtidsskriftet *Historisk tidsskrift*, som befinner seg på nivå 2 i systemet for vitenskapelig rapportering. Redaksjonen har sete ved NTNU i Trondheim og består av Ida Bull (hovedredaktør), Kristian Steinnes og Randi Bjørshol Wærdahl. Randi Green Helgås er redaksjonssekretær. *Historisk tidsskrift* utgis av Universitetsforlaget, som også utarbeider regnskap og budsjett for tidsskriftet. I HIFO-styret har Stian Hauge hatt et særlig ansvar for tidsskriftet.

Nivåplasseringsdebatten

På møte i Nasjonalt fagråd for historie seinhøstes 2011 drøftet man igjen plasseringen av HT i det nasjonale uttellingssystemet for akademisk publisering, denne gangen på oppfordring fra publiseringsutvalget i Universitets- og høgskolerådet (UHR) som ønsket seg en oppdatert gjennomgang av argumenter for og mot bevaring av HT på nivå 2. Fagrådet gikk inn for å sende saken om HTs plassering ut på høring i de norske fagmiljøene, samt til HIFO. Høringen viste at det er stor samstemmighet på landsbasis for å bevare HT på nivå 2, og fagrådslederen utformet på bakgrunn av dette et notat til publiseringsutvalget. Fagrådslederen valgte også å

videresende HIFO-styrets innspill som eget dokument til UHR. Dokumentene ble sendt i februar 2012, og det er i skrivende stund ikke avklart hvordan publiseringsutvalget forholder seg til innstillingen fra fagrådet.

Støtte fra NFR

Våren 2011 la NFR om sine rutiner for økonomisk støtte til vitenskapelige tidsskrifter. Blant annet søker nå utgiver om støtte til hvert enkelt tidsskrift, mens det tidligere var mulig å søke på vegne av hele tidsskriftsporteføljen. I samarbeid med Universitetsforlaget leverte HIFO inn søknad om støtte i perioden 2012–2014. I desember fikk HIFO, gjennom Universitetsforlaget, svar på søknad om støtte til HT i perioden 2012–2014. Det er positivt for HIFO at NFR gir bedre redaksjonelle rammer til tidsskriftet enn tidligere, gjennom økt støtte til redaksjonssekretær. Forlaget har på sin side fått lavere støtte til sitt arbeide med tidsskriftene (forlagsavgiften) enn tidligere fra NFR, og har påklaget dette. Som resultat har NFR åpnet for å søke om såkalt omstillingsstøtte i 2012, og Universitetsforlaget har søkt om slik støtte.

Ny utgiveravtale

Som nevnt i forrige årsmelding, vedtok styret i 2011 å gå i kontraktsforhandlinger med Universitetsforlaget om utgivelse av *Historisk tidsskrift* (HT). Dette foregikk etter en tilbudsrunde der flere forlag var forespurt. Da tilbudene var mottatt, viste det seg at den økonomiske gevinsten ved å skifte forlag var mindre enn forventet. Etter å kritisk ha gått gjennom tilbudene og bedt om noen presiseringer, ble det enighet i styret om å gå i nye kontraktsforhandlinger med Universitetsforlaget.

Hovedårsaken til valget var at Universitetsforlaget tilbød en økonomisk gunstigere og mer forutsigbar abonnementsordning for medlemmene enn tidligere. I tillegg så styret det som sentralt at forlaget har lang erfaring. Universitetsforlaget er den tyngste aktøren på det norske markedet når det gjelder produksjon av vitenskapelige tidsskrift, og har i årenes løp opparbeidet en god dialog med Forskningsrådet. Det veide også tungt at man i HT-redaksjonen ønsket et fortsatt samarbeid med forlaget, og at det ville ha medført praktiske ulemper å skifte utgiver. Viktig er det også at Universitetsforlagets database for elektronisk publisering, Idunn.no, er uten sidestykke på det norske markedet.

Etter at en del avklaringer var foretatt i løpet av forsommeren 2011, var det i utgangspunktet klart for å undertegne ny kontrakt. Prosessen ble imidlertid mer komplisert enn ventet, da det

viste seg at Norges forskningsråd utarbeidet nye rutiner for tidsskriftstøtte på samme tidspunkt som forhandlingene foregikk (se ovenfor). Etter at svaret fra NFR forelå i desember, og det var gjort noen ytterligere presiseringer, kunne imidlertid avtalen undertegnes.

Etter mange runder og en prosess som har opptatt en vesentlig del av styrets kapasitet de siste to årene, har HIFO og Universitetsforlaget nå altså en utgiverkontrakt for perioden 2012–2014. Styret oppfatter dette som et gunstigere og mer forutsigbart avtaleforhold enn det forutgående. Før kontrakten ble undertegnet ble det også innhentet råd fra juridisk ekspertise for å ta høyde for alle eventualiteter. På dette grunnlag har styret de beste forhåpninger om et godt samarbeidsklima med Universitetsforlaget i årene fremover.

Scandinavian Journal of History

Tidsskriftet *Scandinavian Journal of History* (SJOH) eies av de nordiske historikerforeningene i fellesskap. Tidsskriftet utkommer i fire eksemplarer årlig, og May-Brith Ohman Nielsen representerer HIFO som norsk redaktør. Hovedredaktør er Guðmundur Hálfðanarson (Island). Tidsskriftet har nå nivå 1-status i forhold til vitenskapelig rapportering. HIFO arbeider for at tidsskriftets status på sikt skal heves til nivå 2. Som deleiere av tidsskriftet, mottar HIFO årlig utbetaling av royalties fra forlaget Taylor & Francis (se under økonomi). Representanter fra HIFO og de øvrige nordiske historikerforeningene deltok under Nordisk historikermøte i august 2011 i et møte med forlagsrepresentant og hovedredaktør. HIFO tok her til orde for at muligheter for kollektivt abonnement og rabatter for medlemmene av de nordiske historikerorganisasjonene blir utredet.

OPPDRAGSFORSKNING

I perioden har HIFO formidlet en rekke historiefaglige oppdrag og stillinger gjennom HIFOnet og HIFOs hjemmesider, samt i medlemsbladet. HIFO blir kontaktet av oppdragsgivere og oppdragsforskere, og gir råd vedrørende diverse arbeids- og kontraktsforhold. Styret fikk i 2011 en henvendelse om et kommunalt forfatteroppdrag (bygdebok) der det var planlagt anbudsrunde som grunnlag for ansettelsen. Kommunen ble i denne sammenheng kontaktet og oppfordret til å bruke midlertidig ansettelse istedenfor anbud. HIFOs prinsipielle syn er at det må være faglige kvalitetskrav, ikke økonomiske forhold, som bør være sentrale i forbindelse med ansettelse av faghistorikere. HIFO-styret oppfordrer medlemmene til å tipse sekretariatet hvis lignende saker skulle dukke opp i fremtiden.

ANNEN VIRKSOMHET

Styret ved Norsk lokalhistorisk institutt

HIFO har forslagsrett når Kulturdepartementet oppnevner nytt styre for Norsk lokalhistorisk institutt (NLI). I perioden 2010–2013 sitter Finn-Einar Eliassen som representant for HIFO i styret, med Atle Døssland som vara. Eliassen har funksjon som nestleder.

Norges kulturvernforbund

HIFO er medlem av paraplyorganisasjonen Norges kulturvernforbund (før 2004 Kulturvernets fellesorganisasjon – KORNG). Kulturvernforbundet har 20 landsdekkende medlemsorganisasjoner med til sammen nesten 200 000 medlemmer. HIFOs leder har vært medlem av Kulturvernforbundets styre i perioden. HIFO har vært representert på diverse arrangementer i Kulturvernforbundets regi. Blant annet holdt HIFOs leder i januar 2012 et innlegg om kulturvern faglig arbeid i Norsk kulturråd i forbindelse med et seminar om fremtidens kulturpolitikk. Kulturrådet er sekretariat for Grund-utvalget, som har fått i oppdrag av Kulturdepartementet å gi råd om hvordan departementet kan håndtere FoU som grunnlag for politikktutforming og forvaltning. Fra styrets side har det i perioden fortsatt vært prioritert å synliggjøre HIFO som en aktør innenfor kulturvernssektoren. HIFOs arbeid for å få driftsstøtte fra Kulturverndepartementet kom, som nevnt ovenfor, i stand etter et initiativ fra Kulturvernforbundet. Etter styrets oppfatning bør samarbeidet med andre organisasjoner innenfor det materielle og immaterielle kulturvernfeltet videreutvikles. Kontaktene innenfor Kulturvernforbundet har tilført HIFO organisatorisk kompetanse, og bidrar også til å gjøre organisasjonen mer synlig.

Nasjonalt fagråd for historie

HIFO har møterett i Nasjonalt fagråd for historie, og har vært representert på møtene og i e-postkorrespondansen som har foregått i Fagrådet. Særlig viktig i denne perioden har vært diskusjonen om poenggivende status for *Historisk tidsskrift* (se ovenfor).

ARBEID RETTET SPESIELT MOT SKOLE OG LÆRERE I HISTORIE

Skoleseksjonen har bestått av Anne Kjersti Jacobsen (leder), Karsten Korbøl, Herdis Wiig og Jørgen Eliassen. Karsten Korbøl har vært ansatt i 20 prosents stilling som koordinator for

skoleseksjonens arbeid. Stillingen er finansiert av Stiftelsen Fritt ord. Skoleseksjonen har hatt jevnlige møter i perioden.

HIFOs prosjektkonkurranse i historie 2010/2011

Arbeidet med prosjektkonkurransen i historie for skoleelever har vært prioritert. Det har vært tidkrevende å utforme oppgaver, ordne trykking og utsendelser, samt å organisere juryering og premiering. Mye arbeid har også godt med til å utarbeide en ny nettside for konkurransen – www.historiekonkurransen.no. Tema for konkurransen 2010/2011 var *Min familie i historien*. Det kom inn 830 bidrag fra 855 elever. Dette var ny rekord i antall deltakere. Juryen har bestått av Berit Lundberg, Elisabeth Thue og Ketil Knutsen. Vinneren i klassen for ungdomsskolen var Jenny Hoemsnes fra Runni ungdomskole, Nes i Akershus. I klassen for videregående skole vant Johanne Helle Bredeli fra Hartvig Nissens skole i Oslo. Alle deltakere i konkurransen fikk diplomer. Flere av prisvinnerne deltok som norske representanter ved EUSTORYs Youth Academy i Brussel og Berlin.

HIFOs prosjektkonkurranse i historie 2011/2012

Tema for konkurransen 2011/2012 er nok en gang *Min familie i historien*. Begrunnelsen for å ha samme tema som tidligere år, er at dette synes å treffe godt i forhold til læreplanene og at temaet er åpent, noe som gjør det lett for elevene å arbeide med en besvarelse etter egne interesser og ønsker. Skoleseksjonen ønsker at så mange lærere som mulig vil gjennomføre konkurransen som en del av sin undervisning, og dette er trolig lettere å få til dersom temaet er det samme over tid. Det gir forutsigbarhet og gir lærere mulighet til å legge konkurransen inn i årsplanen.

Seminar og etterutdanningstilbud for historielærere

HIFOs etterutdanningsseminar for historielærere ble arrangert i oktober 2011 i Oslo. Seminarets hovedtema var forholdet mellom mikro- og makrohistorie, globalhistorie og hvordan slike ulike perspektiver kan være en sentral del av undervisningen. I tillegg var det en workshop om Euroclios nye web-satsning, *Historiana*, en nettside med strukturerte undervisningsopplegg. Samarbeidet med Stiftelsen Fritt Ord gjør det mulig å arrangere årlige etterutdanningsseminar for lærere. Program for høstens seminar vil foreligge ved skolestart.

Annen aktivitet

Skoleseksjonen var tilstede på EUSTORYs årsmøte i Hamburg, Tyskland, i april 2012 sammen med representanter fra alle de 22 medlemslandene. Medlemmer av skoleseksjonen deltok også på Euroclios generalforsamling og årlige etterutdanningsseminar i Wroclaw, Polen. Anne Kjersti Jacobsen ble gjenvalgt som medlem i Euroclios kontrollkomité, og vil også delta på Euroclios generalforsamling og etterutdanningsseminar i 2012 i Antalya, Tyrkia.

STYRETS VURDERING AV VIRKSOMHETEN

I likhet med forrige styreår, har perioden 2011–2012 vært et godt og ekspansivt år for HIFO. Det har vært et aktivt arbeidsår innenfor alle de fem feltene som må oppfattes som kjerneområder av vår virksomhet; henholdsvis lokallagene, fagtidsskriftet (*Historisk tidsskrift*), medlemsbladet (*Historikeren*), skoleseksjonen og Historiedagene. I tillegg har organisasjonen videreformidlet informasjon gjennom våre hjemmesider, e-postlisten HIFO-net og Facebook-siden. Medlemsutviklingen har de siste årene vært stabil. Det viktigste rekrutteringstiltaket er ordningen med subsidiert medlemskap for nylig uteksaminerte mastergradskandidater. Den gledelig store oppslutningen rundt Historiedagene de siste årene viser at behovet for denne typen faglige arrangementer er minst like stor som før. Den nye avtalen angående utgivelsen av *Historisk tidsskrift*, vil være økonomisk gunstigere enn den eksisterende for våre medlemmer, og vil også gi økt forutsigbarhet. Medlemsbladet *Historikerens* redaksjon har lagt ned mye arbeid i å produsere eget materiale og få interessante bidrag. Den årlige prosjektkonkurransen som HIFOs skoleseksjon arrangerer, har i 2010/2011 satt ny deltakerrekord. Lokallagsseminaret høsten 2011 var som året før et vellykket tiltak.

Styret oppfatter at HIFO er en godt etablert organisasjon, men at det innenfor dagens svært begrensede økonomiske og organisatoriske rammeverk må foretas klare prioriteringer for å nå de viktigste målene i arbeidsplanen. Det har vært kontinuitet i kontordriften, noe som er en klar fordel for organisasjonen. De økonomiske rutinene er godt innarbeidet, og gjennom arbeid med nye nettsider, e-postlisten og utviklingen i medlemsbladet arbeides det for at informasjonsflyten til medlemmene skal være så effektiv som mulig. Det må også fremheves at dugnadsånden fortsatt er levende i alle deler av organisasjonen, både sentralt og lokalt. Med større økonomisk handlingsrom, vil HIFO kunne utvide det administrative apparatet og ha et høyere ambisjonsnivå for de ulike sidene av foreningens virksomhet. Det er sterkt ønskelig at HIFO i fremtiden får økt sine eksterne overføringer; både for å opparbeide et økonomisk sikkerhetsnett og for å øke organisasjonens handlingsrom.

Til slutt må det nevnes at styret har drøftet hvordan kontinuiteten best mulig kan overføres til nytt arbeidsutvalg og sekretariat i forbindelse med den forestående flyttingen til Tromsø. Særlig sentralt i denne sammenheng er at mest mulig av organisasjonssekretærens kompetanse kan overføres til personen som skal overta sekretærfunksjonene. Historiedagene 2012 vil være et møtepunkt mellom avtroppende og påtroppende krefter i organisasjonen.